

DECIZIE

23 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Ion Druță

Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Nicolae Luchian

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Firmei de Producție și Comerț „Bioprotect” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Nicolae Luchian cu privire la încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 septembrie 2016, prin care a fost refuzat în punerea pe rol a cererii de apel declarată de Nicolae Luchian și restituit apelul din motiv că apelul a fost declarat în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen

constată:

La 04 aprilie 2016, FPC „Bioprotect” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolae Luchian cu privire la încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că în conformitate cu prevederile contractului nr. 2704/13 – 01 din 27 aprilie 2013 și facturilor fiscale FPC „Bioprotect” SRL a livrat lui Nicolae Luchian producție ce constă din mijloace pentru protecția plantelor în sumă totală de 3584,00 lei.

Explică că deși în conformitate cu pct. 2.2.1 din contract, valoarea mărfii livrate urma a fi achitată nu mai târziu de 7 zile de la momentul livrării mărfii, până la moment nu au fost efectuate plățile pentru marfa livrată, ca urmare soldul constituie 3584,00 lei.

Remarcă că conform pct. 4 din contract, în cazul nerespectării termenelor de plată, penalitatea constituie 1% din suma neplătită pentru fiecare zi de întârziere, ca urmare, reeșind din perioada de întârziere și condițiile pct. 4 din contract penalitatea constituie 6 451,20 lei.

Afirmă că, ținând cont de principiul mărimii rezonabile a penalității aplicate, FPC „Bioprotect” SRL pretinde asupra unei penalități egale cu 30% din cuatumul datoriei, ceea ce constituie 1 075,20 lei.

Menționează că suma totală a datoriei lui Nicolae Luchian față de FPC „Bioprotect” SRL constituie 4 659,20 lei.

Concretizează că încercările de a soluționa problema pe cale extrajudiciară nu s-au soldat cu succes, reclamațiile din 08 iunie 2015 și din 27 ianuarie 2016, expediate în adresa lui Nicolae Luchian, fiind ignorate.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 572, 624, 753–758 Cod civil, art. 7, 38, 39 alin. (11), (14), art. 90, 94, 96, 166-168, 243 CPC.

Solicită încasarea datoriei în sumă de 3 584,00 lei, penalității în mărime de 1 075.20 și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 26 aprilie 2016, acțiunea a fost admisă.

A fost încasat din contul lui Nicolae Luchian în beneficiul FPC „Bioprotect” SRL suma de 3584 lei cu titlu de datorie, suma de 1075,20 lei cu titlu de penalitate, precum și suma de 270 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, iar în total suma de 4929,20 lei.

A fost încasat din contul lui Nicolae Luchian în beneficiul statului suma de 28,50 lei cu titlu de cheltuieli poștale suportate de instanța de judecată.

A fost autorizată pătrunderea forțată a executorului judecătoresc în încăperile aflate în posesia și/sau în proprietatea debitorului, inclusiv în cele care se află bunurile debitorului, la executarea hotărârii.

La 14 iunie 2016, Nicolae Luchian a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 26 aprilie 2016, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, rejudecarea pricinii cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 septembrie 2016, a fost refuzat în punerea pe rol a apelului declarat de Nicolae Luchian și restituită cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea apelului în termen.

La 05 octombrie 2016 Nicolae Luchian a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 septembrie 2016, prin care a solicitat admiterea recursului, repunerea în termen a cererii de apel și casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 septembrie 2016.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Explică că în ședința de judecată în instanța de apel a solicitat repunerea în termen a cererii de apel, din motiv că nici el nici avocatul său nu au participat la ședința de judecată, din 26 aprilie 2016, adică la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

Menționează că a primit dispozitivul hotărârii Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 26 aprilie 2016, la 17 mai 2016 fapt confirmat prin avizul de recepție, anexat la materialele dosarului.

Afirmă că în cadrul ședinței de judecată, în instanța de apel a solicitat repunerea în termen a apelului în conformitate cu art. 116 CPC.

Precizează că prima instanță urma să-i expedieze dispozitivul hotărârii din 26 aprilie 2016 în termen de 5 zile de la pronunțare, însă a expediat numai la 17 mai 2016, motiv din care a fost reținut de a nu efectua actul de procedură în termen.

Relevă că un alt motiv de neîndeplinire a actului de procedură în termen a fost faptul că începând cu 22 aprilie 2016 până pe 29 aprilie 2016 s-a aflat la tratament ambulatoriu și respectiv, a fost în imposibilitate de a fi prezent la pronunțarea hotărârii.

Consideră că Curtea de Apel Chișinău nu a aplicat prevederile art. 116 alin. (4) CPC care indică că repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de îndeplinire a termenului de 30 zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Reinterează că a aflat despre existența unei hotărâri nefavorabile la 17 mai 2016, iar la 14 iunie 2016 a depus cerere de apel, or motivele care justifică depășirea termenului au încetat la 17 mai 2016.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 septembrie 2016 în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea din considerentele ce urmează.

După cum rezultă din materialele dosarului, prin încheierea din 20 septembrie 2016, Curtea de Apel Chișinău a restituit lui Nicolae Luchian cererea de apel, pe motiv că a fost depusă peste termenul stabilit de lege, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

La adoptarea acestei soluții instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, care statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Instanța de recurs reține că concluzia instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel a lui Nicolae Luchian, ca fiind depusă în afara termenului legal, este una întemeiată.

În susținerea opiniei enunțate se vor reține dispozițiile art. 362 alin. (1) CPC care stipulează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Iar, art. 111 alin. (3) CPC prevede că termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Raportând aceste norme legale la caz, se constată că dispozitivul hotărârii Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău, contestată cu apel de către Nicolae Luchian, a fost emis și pronunțat la 26 aprilie 2016, prin urmare, termenul de declarare a apelului și-a început curgerea la 27 aprilie 2016, ziua imediat următoare datei emiterii dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la 26 mai 2016.

În conformitate cu art. 113 alin. (1) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

În speță, prin prisma acestei norme, se constată că cererea de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 26 aprilie 2016 a fost depusă de Nicolae Luchian numai la 14 iunie 2016 (f. d. 33), respectiv, cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) CPC.

Instanța de recurs reține ca lipsit de suport argumentul recurentului precum că nici el și nici avocatul său nu au participat la ședința de judecată din 26 aprilie 2016, când a fost pronunțat dispozitivul hotărârii, iar cerere de apel a fost depusă după ce a primit hotărârea judecătorească, prin urmare în interiorul termenului legal.

Or, pe lângă faptul că legiuitorul, prin dispozițiile art. 362 CPC, nu condiționează termenul de 30 zile pentru depunerea apelului de data recepționării copiei hotărârii motivate a primei instanțe, dar de data pronunțării dispozitivului hotărârii, în speță este cert că Nicolae Luchian a cunoscut despre existența și examinarea litigiului dat în prima instanță, ultimul fiind citat legal pentru ședința de judecată din 21 aprilie 2016, fapt confirmat avizul de recepție a citației la 17 martie 2016 (f. d. 18).

Mai mult că Nicolae Luchian la 11 aprilie 2016 a depus și referință la cererea de chemare în judecată a Firmei de Producție și Comerț „Bioprotect” Societate cu Răspundere Limitată, prin care a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată (f. d. 19).

Ca consecință, cele menționate, resping și argumentul recurentului precum că dânsul nu a cunoscut despre examinarea pricinii în prima instanță, pe motiv că nu a fost înștiințat legal pentru a participa la examinarea pricinii, este unul lipsit de temei.

În susținerea acestei opinii vin și prevederile art. 102 alin. (4¹) CPC, care direct indică că participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

În raport cu cele reținute, este indubitabil că pronunțarea dispozitivului hotărârii contestate în lipsa lui Nicolae Luchian, nu influențează termenul de depunere a apelului în termenul prevăzut de art. 362 alin. (1) CPC.

Din această perspectivă, fiind cert că Nicolae Luchian, cunoștea despre existența și examinarea prezentei pricini în prima instanță, acesta trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează atât jurisprudența CEDO cât și cea națională, de a proteja drepturile sale de acces la instanță prin efectuarea în termen legal a tuturor acțiunilor procedurale, inclusiv și prin depunerea în termenul legal a cererii de apel.

Pe cale de consecință, se va reține că nici susținerea recurentului Nicolae Luchian precum că în perioada 22 aprilie 2016 - 29 aprilie 2016 dânsul s-a aflat la tratament, nu constituie temei de admitere a recursului, or, acesta nu a depus, în ordinea stabilită la art. 116 CPC, o solicitare cu privire la repunerea apelului în termen, în instanța de apel, *care este competentă de a examina astfel de cereri*, cu anexarea probelor ce confirmă motivul încălcării acestui termen.

Dimpotrivă, din procesul-verbal al ședinței de judecată din 20 septembrie 2016, unde a fost soluționată punerea pe rol a cererii de apel, apelantul Nicolae Luchian a susținut cererea de apel, afirmând că apelul este depus în termen

(f. d. 48), iar faptul dat respinge și argumentul ultimului precum că în instanța de apel el a solicitat repunerea în termen a apelului.

De altfel, Nicolae Luchian nu a făcut obiecții la procesul-verbal al ședinței de judecată din 20 septembrie 2016.

Astfel fiind, se atestă legalitatea încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 septembrie 2016, prin care a fost restituită lui Nicolae Luchian cererea de apel, pe motiv că a fost depusă peste termenul stabilit de lege, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv, ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenție și ar încălca dreptul intimaților la un proces echitabil.

În susținerea acestei concluzii vine și jurisprudența constantă a CEDO care statuează că înrăutățirea unei situații juridice, care a devenit irevocabilă datorită aplicării termenului de prescripție sau care ar fi trebuit să devină irevocabilă dacă termenul de prescripție s-ar fi aplicat, este incompatibilă cu principiul securității raporturilor juridice (hotărârea din 18 iunie 2008 pe cauza SRL „Dacia” versus Moldova, cererea nr. 3052/04, § 77).

Ca consecință, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată este compatibilă și cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în prima instanță și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Față de cele ce preced și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către recurentul Nicolae Luchian sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de Nicolae Luchian și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se respinge recursul declarat de Nicolae Luchian.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 septembrie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Firmei de Producție și Comerț „Bioprotect” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Nicolae Luchian cu privire la încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Ion Druță

Nicolae Craiu